

Аксубай муниципаль районы Яңа
Кармәт авыл җирлеге советы
423066 ЯңаКармәт авылы
Муса Жәлил урамы, 15а нче йорт
тел. 4-92-33 факс

Муса Жәлил урамы, 15а нче йорт
Яңа Кармәт авылы, 4203066

Тел. (8-84344-4-92-33) ОГРН 1021605359709,
ОКПО 04311599, ИНН/КПП 1603001197/160301001
E-mail: Nkir.Aks@tatar.ru

Совет Новокиреметского
сельского поселения
Аксубаевского муниципального
района
42306 с.Новая Киреметь
улица Мусы Джалиля, д.15а
тел. 4-92-33 факс
ул. Мусы Джалиля, д.15а,
с.Новая Киреметь, 423066

КАРАР

№ 60

2023 елның 12нче апреле

**Татарстан Республикасы Аксубай
муниципаль районы Яңа Кармәт авыл
җирлеге территориясендә төзекләндерү
өлкәсендә муниципаль контроль турында
нигезләмәне раслау хакында**

"Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 1 өлешендәге 19 пунктна, "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 31.07.2020 елдагы 248-ФЗ номерлы Федераль законга, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлеге Уставына ярашлы рәвештә, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлеге **КАРАР БИРДЕ:**

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәне расларга (кушыла).

2. Әлеге карар рәсми рәвештә басылып чыккан көннән үз көченә керә.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында "Интернет" мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге адрес буенча һәм <http://pravo.tatarstan.ru> һәм торак пунктның мәгълүмат стендларында бастырып чыгарырга.

Яңа Кармәт авыл
җирлеге башлыгы

И. Р. Шакиров

Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
Яңа Кармәт авыл җирлеге
Советының 12.04.2023 ел, 60
номерлы карары белән
расланган

**Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл
җирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль
турында нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба - төзекләндерү өлкәсендә контроль).

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, гражданның (алга таба - контрольдә тотыла торган затлар) Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен (алга таба - төзекләндерү кагыйдәләрен), инвалидлар өчен социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларының һәм хезмәтләр (алга таба шулай ук мәжбүри таләпләр).

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә Контроль Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлеге башкарма комитеты (алга таба - администрация) тарафыннан башкарыла.

1.4. Администрациянең төзекләндерү өлкәсендә контроль алып барырга вәкаләтле вазифаи затлары булып торак пункт башлыгы (тиешле вазифаи затларның төгәл исемнәрен күрсәтергә) тора (алга таба шулай ук контроль алып барырга вәкаләтле вазифаи затлар). Администрациянең күрсәтелгән вазифалы затларының вазифа бурычларына аларның вазифа инструкциясенә ярашлы рәвештә төзекләндерү өлкәсендә контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

"Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" гы 31.07.2020 № 248-ФЗ Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда контрольдә тотарга вәкаләтле вазифаи затлар хокукларга, бурычларга ия һәм җаваплы.

1.5. "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 31.07.2020 № 248-ФЗ Федераль законы, "җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 06.10.2003 № 131-ФЗ Федераль законы нигезләмәләре төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру, профилактик чаралар, контроль чаралар оештыру һәм үткөрү белән бәйлә мөнәсәбәтләргә карата кулланыла Россия Федерациясендә үзидарәләр.

1.6. Администрация төзекләндерү кагыйдәләренең үтәлешен контрольдә тоту, шул исәптән:

- 1) янәшәдәге территорияләргә тоту буенча мәжбүри таләпләр;
- 2) төзекләндерү элементлары һәм объектлары эчтәлегенә буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән таләпләр.

- халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәренә мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт, халыкка социаль хезмәт күрсәтү объектларына ирекле керүенә комачауламаган коймалар урнаштыру буенча;
  - торак булмаган биналар, корылмалар, корылмалар, биналарның башка стеналары, корылмалар, корылмалар фасадлары, шулай ук төзекләндерүнең башка элементлары һәм жәмәгать урыннарының эчтәлегенә буенча;
  - инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәкле мәгълүматны үз эченә алган махсус билгеләр, язулар эчтәлегенә буенча;
  - Татарстан Республикасының норматив хокукый актларында һәм төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән җир эшләрен башкару тәртибенә туры китереп бирелә торган җир эшләрен башкаруга рәхсәтнамә нигезендә җир эшләрен башкару буенча;
  - биналарга һәм аларга керү урыннарына ирекле юллар, шулай ук ишегалларына ирекле керү юлларын тәмин итү, җәяүлеләр иминлеген һәм җәяүлеләр хәрәкәтенә куркынычсызлыгын тәмин итү, шул исәптән инвалидлар һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәре, җир эшләре башкарылган чорда;
  - Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары белән билгеләнгән сикләү аварияләре нәтижесендә эшләр башкару турында администрациягә хәбәрнамә жиберү буенча;
  - транспорт чараларын газонда яки башка яшелләндерелгән яки рекреацион территориядә урнаштыру рәхсәт ителмәве турында, анда транспорт чараларын урнаштыру төзекләндерү кагыйдәләре белән чикләнгән, шулай ук аларны эксплуатацияләү, хезмәт күрсәтү яки ремонтлау вакытында, йөкләр ташу яки төзелеш майданчыкларыннан чыгу вакытында (Чатыр яки ышык урын булмау сәбәпле) гомуми файдаланудагы территорияләргә транспорт чаралары белән пычрату рәхсәт ителмәве турында;
- 3) Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлегенә территориясен кышкы чорда җыештыру буенча мәҗбүри таләпләр, шул исәптән биналарның, корылмаларның түбәләрен кардан, боздан һәм сосулектан чистарту буенча чаралар үткөрүне контрольдә тоту;
  - 4) Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлегенә территориясен җәйге чорда җыештыру буенча мәҗбүри таләпләр, шул исәптән карантин, агулы һәм чүп үләннәрен ачыклау, алар белән көрәшү, аларның очагын локальләштерү, бетерү буенча мәҗбүри таләпләр;
  - 5) махсус янгынга каршы режим гамәлдә булган чорда янгыны куркынычсызлыгының өстәмә мәҗбүри таләпләре;
  - 6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә җир асты коммуникацияләрен салу, үзгәртеп кору, ремонтлау һәм тоту буенча мәҗбүри таләпләр;
  - 7) яшеллекләргә утырту, саклау һәм тоту буенча мәҗбүри таләпләр, шул исәптән агачларны һәм куакларны кисү билеты һәм (яки) агачларны һәм куакларны күчереп утыртуга рәхсәт нигезендә алып ташлау (җимерү), күчереп утырту буенча мәҗбүри таләпләр, әгәр мондый документлар (кисү билеты, күчереп утыртуга рәхсәт) төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән очракларда бирелергә тиеш булса;
  - 8) каты коммуналь калдыкларны саклау буенча мәҗбүри таләпләр;
  - 9) хайваннарны йөртү буенча мәҗбүри таләпләр һәм авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм төзекләндерү кагыйдәләрендә каралган башка территорияләрдә көтүгә рәхсәт ителмәү турында таләпләр.
- Администрация контрольдә тотарга вәкаләтле вазифаи затлар тарафыннан аларның компетенциясә чикләрендә бирелгән мәҗбүри таләпләргә бозуны бетерү турындагы күрсәтмәләренә үтәлешен контрольдә тоту.

1.7. Бу хәлдә төзекләндерү элементлары дип декоратив, техник, планлаштыру, конструктив җайланмалар, яшелләндерү элементлары, төрле

жиһазлар һәм бизәкләр, шул исәптән бина фасадлары, корылмалар, корылмалар, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мәғлүмат щитлары һәм территорияне тәзекләндерүнең состав өлешләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр аңлатыла.

Бу хәлдә тәзекләндерү объектлары дип төрле функциональ билгеләнештәге территорияләр аңлатыла, аларда тәзекләндерү буенча эшчәнлек алып барыла, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнэгать районнары), гражданның бакчачылык, бакчачылык коммерцияле булмаган берләшмәләре урнашкан территорияләр);

2) урам-юл челтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, майданнар, юллар, проспектлар, тыкрыклар, разъездлар, төшүләр, трактлар, тупиклар, урамнар, шоссе);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт майданчыклары;

5) хайваннарны йөртү майданчыклары;

6) машина кую урыннары (машина кую урыннары);

7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;

8) техник һәм санитар-күзәтү зоналары;

Бу хәлдәге саклагыч жайланмалар дип капкалар, капкалар, шлагбаумнар, шул исәптән автомат һәм декоратив коймалар (коймалар) аңлатыла.

1.8. Администрация тәзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тәзекләндерү өлкәсендә контроль объектларын исәпкә алуны тәэмин итә.

Администрация тарафыннан тәзекләндерү өлкәсендә контроль объектларын әлеге нигезләмәгә ярашлы рәвештә билгеле бер куркыныч категориясенә кертү гамәлгә ашырыла.

2. Тәзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) куркынычларын идарә итү

2.1. Администрация тәзекләндерү өлкәсендә зыян китерү (зыян китерү) куркынычлары белән идарә итү нигезендә контроль алып бара.

2.2. Тәзекләндерү өлкәсендә контрольдә тотканда закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) куркынычларын идарә итү максатларында әлеге Нигезләмәнең 1.7 пункттында каралган мондый контроль объектлары "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 31.07.2020 № 248-ФЗ Федераль закон нигезендә куркыныч категорияләренә кертелергә тиеш.

2.3. Тәзекләндерү өлкәсендә контроль объектларын (алга таба - контроль объектларын) әлеге нигезләмәнең 1.7 пункттында каралган администрация тарафыннан билгеле бер куркыныч категориясенә кертү, әлеге нигезләмәгә 1 нче кушымта нигезендә, тәзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль гамәлгә ашырганда, тиешле объектларны билгеле бер куркыныч категориясенә кертү критерийларына ярашлы рәвештә башкарыла.

Контроль объектларын куркыныч категорияләренә кертү һәм контроль объектларына бирелгән куркыныч категорияләрен үзгәртү хакимият боерыгы белән башкарыла.

Идарә контроль объектларын куркыныч категорияләренә керткәндә шул исәптән:

1) Бердәм дәүләт күчемсез милек реестрындагы мәғлүматлар;

2) контрольдә тотылган затлар белән үзара бәйләнешсез контроль чараларын башкарырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан алынган мәгълүматлар;

3) хакимияттәге башка мәгълүматлар.

2.4. Администрация тарафыннан бирелгән куркыныч категориясенә бәйлә рәвештә планлы контроль чаралар үткөрү түбәндәге вакыт аралыгы белән башкарыла:

1) югары куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектлар өчен, 2 елга бер тапкыр;

2) Уртача куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен 3 елга бер тапкыр.

Түбән куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы контроль чаралары үткәрелми.

Контроль объектларын түбән куркыныч категориясенә кертү турында Карар кабул итү таләп ителми.

2.5. Еллык планлы контроль чаралар планнарына контроль чаралар кертелергә тиеш, алар өчен еллык планны гамәлгә ашыру елында соңгы планлы контроль чараны үткөрү тәмамланганнан соң, категориягә кертелгән контроль объектлар өчен вакыт чоры тәмамлана:

1) югары куркыныч, ким дигәндә 2 ел;

2) Уртача куркыныч, ким дигәндә 3 ел.

Әгәр элек контроль объектларына карата планлы контроль чаралар үткәрелмәгән булса, еллык планга контроль объектлары юридик затның яки гражданның контроль объектына милек хокукы барлыкка килгән көннән соң бер ел узгач, ә янәшәдәге территорияләр очрагында - төзекләндерү кагыйдәләре нигезендә янәшәдәге территорияне тоту буенча бурыч барлыкка килгән көннән кертелергә тиеш.

2.6. Контроль объектының хокук иясе соравы буенча, сорау килгәннән соң 15 көннән дә артмаган вакытта контрольне башкарырга вәкаләтле вазифай затлар аңа контроль объектына бирелгән куркыныч категориясе турында мәгълүмат, шулай ук мондый объектны билгеле бер куркыныч категориясенә керткәндә кулланылган мәгълүмат бирә.

Контроль объектының хокук иясе хакимияткә контроль объектына элек бирелгән куркыныч категориясен үзгәртү турында гариза бирергә хокуклы.

2.7. Администрация куркыныч категорияләре бирелгән контроль объектлары исемлеген алып бара (алга таба контроль объектлары исемлеге). Контроль объектларын контроль объектлары исемлегенә кертү әлеге Нигезләмәнең 2.3 пунктында күрсәтелгән Администрация боерыгына ярашлы рәвештә башкарыла.

Риск категорияләре күрсәтелгән контроль объектлары исемлеге хакимиятнең рәсми сайтында Интернет мәгълүмати-телекоммуникация чөлтөрәндә (алга таба хакимиятнең рәсми сайты) контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла. Махсус бүлеккә керү хакимиятнең рәсми сайтының төп (төп) битеннән башкарылырга тиеш.

2.8. Контроль объектлары исемлегендә түбәндәге мәгълүмат бар:

1) контроль объектын идентификацияләүче мәгълүмат (контроль объектының урнашкан урыны адресы, кадастр номеры (әгәр булса), контроль объектын идентификацияләүче башка билгеләр (кәрәк булганда));

2) бирелгән куркыныч категориясе

3) контроль объектына куркыныч категориясен биру турында карар реквизитлары.

3. Закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) куркынычларын профилактикалау

3.1. Администрация төзекләндерү өлкәсендә контрольне профилактик чаралар үткөрү аша гамәлгә ашыра.

3.2. Профилактика чаралары хакимият тарафыннан контрольдә тотылган затларның мөжбүри таләпләрне намуслы үтәвен стимуллаштыру, мөжбүри таләпләрне бозуга һәм (яки) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерергә сәләтле шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү һәм мөжбүри таләпләрне контрольдә тотылган затларга, аларны үтәү ысулларына житкөрү максатларында гамәлгә ашырыла.

3.3. Төзәтү өлкәсендә контроль үткәргәндә зыян китерү (зыян китерү) куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чаралар үткөрү контроль чаралар үткөрүгә карата өстенлекле булып тора.

3.4. Профилактика чаралары Россия Федерациясә Хөкүмәтә билгеләгән төр типтә расланган закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) куркынычларын профилактикалау программасы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычларын профилактикалау программасында каралмаган профилактика чаралары да үткөрелергә мөмкин.

Өгәр контроль объектлары закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүнең турыдан-туры куркынычы булып тора яки мондый зыян китерелгән икән, контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат бу хакта Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл жирлегә башлыгына карар кабул итү өчен шунда ук мәгълүмат жиберә контроль чаралар үткөрү.

3.5. Администрация төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәргәндә түбәндәге профилактика чаралары үткөрелергә мөмкин:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) хокукны куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) кисәтүләр игълан итү;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик визит.

3.6. Мәгълүматлаштыру мөжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча хакимият тарафыннан хакимиятнең рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә, массакуләм мәгълүмат чараларында, контрольдә тотылган затларның шәхси кабинетлары аша дәүләт мәгълүмат системаларында (алар булганда) һәм башка формаларда урнаштыру юлы белән башкарыла.

Администрация хакимиятнең рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 31.07.2020 ел, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясының 3 өлешендә каралган мәгълүматларны урнаштырырга һәм актуаль хәлдә тотарга тиеш.

Администрация шулай ук Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл жирлегә халкына гражданның жыелышларында һәм конференцияләрендә контроль объектларына куела торган мөжбүри таләпләр, аларның куркыныч критерийларына туры килүе, шулай ук контроль объектларына карата үткөрелә торган контроль чараларның төрләре, эчтәлегә һәм интенсивлыгы турында, аларны тиешле куркыныч категориясенә кертүдән чыгып, хәбәр итәргә хокуклы.

3.7. Хокукны куллану практикасын гомумиләштерү хакимият тарафыннан үткөрелгән контроль чаралар һәм аларның нәтижеләре турында мәгълүмат жыю һәм анализлау аша башкарыла.

Хокукны куллану практикасын гомумиләштерү нәтижеләре буенча, контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затлар ел саен төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру буенча хокукны куллану практикасын гомумиләштерү нәтижеләрен үз эченә алган һәм хакимият башлыгы имзалаган хакимият боерыгы белән расланган доклад әзерли. Әлеге доклад хисап елыннан соң киләсе елның 1 июленә кадәр хакимиятнең рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

3.8. Мәжбүри таләпләрне бозуның рөхсәт ителмәве турында кисәтү һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәэмин итү буенча чаралар күрү тәкъдиме контрольдә тотылган затка мәжбүри таләпләрне бозу турында яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында мәгълүмат булганда һәм (яки) мәжбүри таләпләрне бозу зыян китергән (зыян китергән) дигән мәгълүмат расланмаган очракта игълан ителә закон белән саклана торган кыйммәтләргә яки закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы тудырды. Кисәтүләр Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Киремет авыл җирлеге башлыгы тарафыннан күрсәтелгән мәгълүматларны алганнан соң 30 көннән дә соңга калмыйча игълан ителә (имзалана). Кисәтү язма яки электрон документ формасында ясала һәм контрольдә тотылган зат адресына жиберелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуның рөхсәт ителмәве турында кисәтү Россия Федерациясе Икътисади үсеш министрлыгының 31.03.2021 N 151 "контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типовой формалары турында"гы боерыгы белән расланган формага ярашлы рәвештә рәсмиләштерелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында игълан ителгән кисәтүләр теркәлү номеры белән кисәтүләргә исәпкә алу журналында теркәлә.

Хакимият тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозуны рөхсәт итмәү турында кисәтү игълан ителгән очракта, контрольдә тотылган зат күрсәтелгән кисәтүгә каршы килергә хокуклы. Кисәтүгә каршылык администрация тарафыннан алынган көннән алып 30 көн эчендә карала. Контрольдә тотылган кешегә каршылыкны язма формада яки электрон документ формасында карау нәтижәсендә каршылык белән килешү яки риза булмау турында мәгълүмат белән җавап жиберелә. Каршылык белән риза булмаган очракта, җавапта тиешле нигезләмәләр күрсәтелә.

3.9. Контрольләнгән затларга консультацияне контрольдә тотарга вәкаләтле вазифаи зат телефон аша, видео-конференц-элементә аша, шәхси кабул итүдә яки профилактик чаралар, контроль чаралар үткөрү барышында башкара һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнарны шәхси кабул итүне Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлеге башлыгы һәм (яки) контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат үткәрә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат хакимиятнең рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Консультация түбәндәге мәсьәләләр буенча телдән яки язма рәвештә башкарыла:

- 1) төзекләндерү өлкәсендә контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) контрольдә тотарга вәкаләтле вазифаи затларның гамәлләренә (гамәлсезлегенә) шикаять бирү тәртибе;

4) контроль чаралар кысаларында хакимият тарафыннан үтөлгөн мөжбүри таләпләр булган норматив хокукый актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу.

Контрольдә тотылган затларга телдән консультация бирү шулай ук гражданныр жыеннарында һәм конференцияләрендә дә башкарыла ала.

3.10. Язма рәвештә консультацияне контрольдә тотарга вәкаләтле вазифаи зат түбәндәге очракларда башкара::

1) контрольдә тотылган кеше консультация мәсьәләләре буенча язма җавап бирү турында язма запрос төкдәм итә;

2) консультация вакытында бирелгән сорауларга телдән җавап бирү мөмкин түгел;

3) сорауларга җавап өстәмә мәгълүмат соравын таләп итә.

Консультация биргәндә, контрольдә тотарга вәкаләтле вазифаи зат Россия Федерациясе законнары нигезендә керү чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Консультация барышында конкрет контроль чараны, контрольдә тотарга вәкаләтле вазифаи затларның, контроль чарада катнашучыларның карарларын һәм (яки) гамәлләрен, шулай ук контроль чара кысаларында үткөрелгән экспертиза, сынау нәтижеләрен бәяләүне үз эченә алган мәгълүмат бирелә алмый.

Консультация барышында контрольдә тотарга вәкаләтле вазифаи затка билгеле булган мәгълүмат, мөжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә тотылган затны бәяләү максатыннан, хакимият тарафыннан кулланыла алмый.

Контрольне башкарырга вәкаләтле вазифаи затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алып барыла.

Контрольдә тотылган затларның һәм аларның вәкилләренең администрациягә биш һәм аннан да күбрәк бөртөрле мөрәҗәгатьләре кергән очракта, консультацияләр хакимиятнең рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлегенә башлыгы яисә контрольдә тотарга вәкаләтле вазифаи зат тарафыннан имзаланган язма аңлатма урнаштыру юлы белән башкарыла.

3.11. Профилактик визит контрольдә тотылган затның эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча профилактик әңгәмә формасында яки видео-конференц-элементә куллану юлы белән үткөрелә.

Профилактик визит барышында контрольдә тотыла торган зат аның эшчәнлегенә яки аңа караган контроль объектларына куелган мөжбүри таләпләр, аларның куркыныч критерийларына туры килүе, куркыныч категориясен киметүнең нигезләре һәм киңәш ителә торган ысуллары, шулай ук контроль объектларына карата аларны тиешле категориягә кертүдән чыгып үткөрелә торган контроль чараларның төрләре, эчтәлегенә һәм интенсивлыгы турында хәбәр ителә куркыныч.

Профилактик визит үткөргәндә контрольдә тотылган затларга мөжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәләр бирелми. Контрольдә тотылган кешенәң профилактик визит барышында алган аңлатмалары төкдәм итү характерында.

Мөжбүри профилактик визит югары куркыныч категориясенә караган контроль объектларына карата эшчәнлекне гамәлгә ашыруга керешүче контрольдә тотылган затларга карата үткөрелә.

Контрольдә тотылган кешегә мөжбүри профилактик визит үткөрү турында контрольне башкарырга вәкаләтле вазифаи зат аны уздыру датасына кадәр биш эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

Мөжбүри профилактик визит үткөрү турында белдерү язма рәвештә төзелә.

Мәжбүри профилактик визит үткөрү турында белдерү контрольдә тотылган зат адресына "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" Федераль законның 21 статьясындагы 4 өлешендә билгеләнгән төрлөдә җибәрелә.

Контрольдә тотылган кеше мәжбүри профилактик визит үткөрүдән баш тартырга хокуклы, бу хакта администрациягә ул уздырылганчы өч эш көнненән дә соңга калмыйча хәбәр итә.

Мәжбүри профилактик визитны үткөрү вакыты контрольдә тотарга вәкаләтле вазифаи зат тарафыннан билгеләнә һәм бер эш көнненән артмаска тиеш.

4. Контроль чараларны һәм контроль гамәлләрне гамәлгә ашыру

4.1. Төзәтү өлкәсендә контроль гамәлгә ашырганда администрация тарафыннан күрсәтелгән чаралар кысаларында түбәндәге контроль чаралар һәм контроль гамәлләр үткөрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты (мәжбүри таләпләргә ярашлы рәвештә контрольдә тотыла торган зат (аның филиаллары, вәкилләре, аерым структур бүлекчәләре) урнашкан урында булырга тиешле документларны карау, сораштыру, таләпләр кую, язма аңлатмалар алу, инструменталь тикшерү аша);

2) рейд тикшерүе (тикшерү, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документлар таләп итү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза аша);

3) документаль тикшерү (язма аңлатмалар алу, документлар таләп итү, экспертиза аша);

4) күчмә тикшерү (тикшерү, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документлар таләп итү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза аша);

5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (төзекләндерү өлкәсендә контроль объектлары турындагы мәгълүматларны җыю һәм анализлау аша, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати үзара хезмәттәшлек барышында килгән мәгълүматларны, мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында контрольдә тотылган затлар, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларында булган мәгълүматларны, "Интернет" челтәреннән алынган мәгълүматларны, башка һәркемгә ачык булган мәгълүматларны, шулай ук автомат режимда эшлөүче хокук бозуларны теркәүнең фото функцияләре булган техник чараларын кулланып алынган мәгълүмат- һәм кино төшерү, видеоязмалар);

6) күчмә тикшерү (тикшерү, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынау, экспертиза аша).

Әлеге пунктта каралган контроль чаралар һәм күрсәтелгән чаралар кысаларында контроль гамәлләр төрләре конкрет контроль объектының әлеге Нигезләмәгә N 1 кушымтасына ярашлы рәвештә билгеле бер куркыныч категориясенә каравына бәйле рәвештә дифференциацияләнми.

4.2. Мәжбүри таләпләрне үтәүне күзәтү һәм күчмә тикшерү хакимият тарафыннан контрольдә тотылган кешеләр белән аралашмыйча үткөрелә.

4.3. Әлеге Нигезләмәнең 4.1 пунктының 1-4 пунктчаларында күрсәтелгән контроль чаралар планлы һәм планнан тыш чаралар формасында үткөрелә.

4.4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәге планлы контроль чаралар үткөрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты;

2) рейд тикшерүе;

3) документаль тикшерү;

4) күчмә тикшерү;

4.5. Төзеклөндөрү өлкөсөндө контрольне гамәлгә ашыру кысаларында түбөндөгө планнан тыш контроль чаралар үткөрөлөргә мөмкин:

- 1) инспекция визиты;
- 2) рейд тикшерүе;
- 3) документаль тикшерү;
- 4) күчмә тикшерү;
- 5) мәжбүри таләпләрне үтәүне күзәтү;
- 6) күчмә тикшерү.

4.6. Контрольдә тотылган затлар белән үзара эш итү буенча контроль чаралар үткөрү өчен нигез булып:

- 1) хакимиятнең гражданның һәм оешмаларның мөрәжәгатьләре (гаризалары), дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мәгълүмат чараларынан кергән очракта закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) турында яки зыян китерү (зыян китерү) куркынычы турында белешмәләре булу, шулай ук контроль чаралар, шул исәптән үзара хезмәттәшлексез контроль чаралар үткөрү нәтижәсөндө шундый мәгълүмат алу, шул исәптән башка контрольдә тотылган затларга карата үткөрөлгәннәр дә;
- 2) контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килүен яки контроль объектының мондый параметрлардан тайпылуын ачыклау;
- 3) контроль чараларны үткөрү планына кертелгән контроль чараларны үткөрү срокларының килүе;
- 4) Россия Федерациясә Президентының йөкләмәсә, Россия Федерациясә Хөкүмәтенәң конкрет контрольдә тотылган затларга карата контроль чаралар үткөрү турындагы йөкләмәсә;
- 5) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарының үтөлешен, кеше һәм гражданның хокуклары һәм ирекләре үтөлешен күзәтү кысаларында контроль чара үткөрү турында прокурор таләбе;
- 6) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуны бетерү турындагы күрсәтмәне үтәү срогы тәмамлану - контрольдә тотылган зат тарафыннан бирелгән күрсәтмәдә каралган документлар һәм мәгълүматлар бирелмәгән очракта яки тәкъдим ителгән документлар һәм мәгълүматлар нигезөндө мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуны бетерү турындагы күрсәтмәнең үтөлешә турында нәтижә ясау мөмкин булмаган очракта.

4.7. Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары әлегә Нигезләмәгә N 2 кушымтасында күрсәтелгән.

Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлегә хакимиятнең рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

4.8. Контрольлөнгән кеше белән хезмәттәшлек иткөндө үткөрөлә торган контроль чаралар хакимиятнең контроль чараны үткөрү турындагы боерыгы нигезөндө үткөрөлә.

4.9. Хакимиятнең закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) яки зыян китерү (зыян китерү) куркынычы турындагы мәгълүматлар нигезөндө контроль чараны үткөрү турында боерыгы кабул ителгән очракта яки контрольдә тотыла торган затның эшчәнлек параметрларын билгеләү очрагында, аларның туры килүе яки алардан тайпылуы мәжбүри таләпләрне бозу куркынычының расланган индикаторлары буенча контроль чараны үткөрү өчен нигез булып тора, мондый боерык контрольгә алырга вәкаләтлө вазифаи затның мотивациялә тәкъдимә нигезөндө кабул ителә, контроль чара үткөрү турында.

4.10. Контрольдә тотыла торган затлар белән үзара бөйлөнөшсөз үткөрөлүчә контроль чаралары Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа

Кармәт авыл жирлеге башлыгы йөкләмәсе нигезендә, хакимият эш планнарында, шул исәптән "дәүләт контроле (күзәтчелеге) турында" 31.07.2020 ел, 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда, контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә һәм Россия Федерациясендә муниципаль контрольдә тотарга.

4.11. Гражданнарга, юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә карата контроль чаралары "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 31.07.2020 № 248-ФЗ Федераль закон нигезендә контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә.

4.12. Администрация төзекләндерү өлкәсендә контроль оештырганда һәм гамәлгә ашырганда, ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон формада, әлеге документлар һәм (яки) мәгълүматлар карамагында булган башка органнардан яки күрсәтелгән органнарга буйсынучы оешмалардан түләүсез нигездә документлар һәм (яки) мәгълүматлар ала. Күрсәтелгән документлар һәм (яисә) мәгълүматлар исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм вакыты Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 19.04.2016 елның 724-р номерлы расланган боерыгы белән дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары, башка дәүләт органнарыннан, органнарыннан тикшерүләр оештырганда һәм үткәргәндә муниципаль контроль органнары тарафыннан мәгълүмати үзара хезмәттәшлек кысаларында сорала һәм алына торган документлар һәм (яисә) мәгълүмат исемлеге белән билгеләнгән жирле үзидарә яки дәүләт органнарына яки жирле үзидарә органнарына буйсынучы оешмалар, әлеге документлар һәм (яисә) мәгълүмат, шулай ук контроль (күзәтчелек) органнары тарафыннан башка органнардан яисә әлеге документлар һәм (яисә) белешмәләр карамагында булган оешмалардан дәүләт контроле (күзәтчелеге) төрләрен, муниципаль контроль төрләрен оештырганда һәм гамәлгә ашырганда контроль (күзәтчелек) органнарыннан алынган документлар һәм (яисә) мәгълүматларны ведомствоара мәгълүмати үзара бәйләнеш кысаларында бирү кагыйдәләре, "дәүләт контролен (күзәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында мәгълүмати хезмәттәшлек турында" Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 06.03.2021 № 338 карары белән расланган.

4.13. Юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә һәм гражданнарга карата планлы контроль чаралары чираттагы календарь елга планлы контроль (күзәтчелек) чараларын үткөрү планын формалаштыру, аны прокуратура органнары белән килештерү, аңа кертү һәм аннан контроль чараларны чыгару кагыйдәләренә ярашлы рәвештә эшләнә торган планлы контроль чараларын үткөрүнең еллык планнары нигезендә үткәрелә (күзәтчелек) ел дәвамында чаралар, "чираттагы календарь елга планлы контроль (күзәтчелек) чараларын үткөрү планын формалаштыру, аны прокуратура органнары белән килештерү, аңа ел дәвамында контроль (күзәтчелек) чараларын кертү һәм аннан чыгару тәртибе турында" Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 31.12.2020 № 2428 карары белән расланган, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып.

4.14. Бу очракта шәхси эшмәкәр, контрольдә тотыла торган затлар булган граждан хакимияткә контроль чараны үткәргәндә катнашу мөмкин түгеллеге турында мәгълүмат бирергә хокуклы, шуңа бәйле рәвештә контроль чараны үткөрү хакимият тарафыннан шәхси эшмәкәрнең, гражданның әлеге мөрәжәгәте өчен сәбәп булган шартларны бетерү өчен кирәкле вакытка күчерелә (эмма 20 көннән артык түгел), бер үк вакытта түбәндәге шартларны үтәү карала:

1) контрольдә тотыла торган затның яки аның вәкиленең булмавы контроль чараны үткәргәндә контрольдә тотарга вәкаләтле вазифаи затның контроль чараны үткөрү турында тиешенчә хәбәр ителгән очракта контроль чараны үткәргәндә мәжбүри таләпләренә үтәүне бәяләвенә комачауламый;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүнең яки зыян китерүнең турыдан-туры куркыныч билгеләренә булмавы;

3) контроль чараны үткәргәндә контрольдә тотылган кешенең булмавының (контрольдә тотылган кешенең авыруы, аның командировкасы һ.б.) житди сәбәпләре бар.

4.15. Күчмә тикшерүне үткөрү вақыты 10 эш көненнән артмаска тиеш.

Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата күчмә тикшерү барышында хезмәттәшлек итүнең гомуми вақыты кече предприятие өчен 50 сәгатьтән һәм микропредприятие өчен 15 сәгатьтән артмаска тиеш.

Россия Федерациясенең берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген алып баручы оешмага карата күчмә тикшерү үткөрү вақыты һәр филиал, вәкиллек, оешманың аерым структур бүлекчәсе яки житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

4.16. Контроллек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм контроль гамәлләр башкаруга жәлеп ителгән затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү (бозу) дәлилларен теркәү өчен контроль чаралар үткөрүнең барлык очрақларында да контроллек итү чараларын үткөрүгә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткөрелүче фотога төшерү, аудио - һәм видеоязмалар, геодезия һәм картометрия үлчәүләре кулланылырга мөмкин чаралар. Фотога төшерү, Аудио - һәм видеоязма, геодезия һәм картометрия үлчәүләре һәм бу максатлар өчен кулланылган техник чаралар турында мәгълүмат контроль чара нәтижәләре буенча төзелгән актта һәм контроль чара кысаларында үткөрелә торган контроль гамәл нәтижәләре буенча төзелгән протоколда чагыла.

4.17. Контроль чара нәтижәләренә контрольдә тотылган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү һәм (яки) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган хәлне торгызу, вәкаләтле органнарга яки вазыйфаи затларга җаваплылыкка тарту турындагы мәсьәләне карау өчен мәгълүмат жиберү һәм (яки) хакимиятнең 2 статьяның 2 өлешендә каралган чараларны куллануы керә "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 нчы карары.

4.18. Контроль чара тәмамланганнан соң, контроль чара акты төзелә. Әгәр мондый чара нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләп бозылганлыгы, нинди норматив хокукий акт һәм аның структур берәмлеге белән билгеләнгәнлеге күрсәтелә. Контроль чара тәмамланганчы ачыкланган бозуны бетергән очракта, актта аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлиле булган документлар, башка материаллар актка кушылырга тиеш. Контроль чараны үткәргәндә тугырылган тикшерү кәгазьләре актка кушыла.

Акты рәсмиләштерү, әгәр акты рәсмиләштерүнең башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чара тәмамланган көнне контроль чара уздырылган урында башкарыла.

Прокуратура органнары белән килешенгән контроль чара акты, ул рәсмиләштерелгәннән соң ук, контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестры аша прокуратура органнарына жиберелә.

4.19. Контроль чаралар турында мәгълүмат контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында урнаштырыла.

4.20. Контроллек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан башкарыла торган гамәлләр, гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр

һәм карарлар турында мәғлүмат урнаштыру, шулай ук аларны контрольдә тотыла торган затларга дәүләт системаларын тәэмин итү өчен кулланыла торган мәғлүмат системаларының мәғлүмати-технологик үзара бәйләнешен тәэмин итүче инфраструктура аша житкерү юлы белән хәбәр ителә һәм муниципаль хезмәтләр һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне үтәү электрон формада, шул исәптән "дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең (функцияләрнең) Бердәм порталы" федераль дәүләт мәғлүмат системасы аша (алга таба - дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең төбәк порталы аша.

Эшмәкәрлек эшчәнлеген башкармаган, контрольдә тотыла торган кеше булган граждан контрольдә тотарга вәкаләтле вазифаи затлар тарафыннан башкарылганнары турында хәбәр ителә, контрольдә тотылган затның электрон почта адресы турында администрациядә мәғлүмат булмау һәм аңа дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша электрон рәвештә документлар жиберү мөмкинлеге булмаган очракта, документларны кәгазьдә йөртүчегә жиберү юлы белән эш итү һәм кабул ителә торган карарлар (, әгәр кешенең Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында хисап язмасы булмаса яки ул Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәлү процедурасын үтүне тәмамламаса). Әлегә граждан администрациягә документларны кәгазьдә жиберергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контрольдә тотыла торган затларга контрольдә тотарга вәкаләтле вазифаи затлар тарафыннан башкарыла торган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында контрольдә тотыла торган затка документлар һәм мәғлүматлар жиберү, контрольдә тотыла торган затка электрон формада яки контрольдә тотыла торган зат сорауы буенча мәғлүмат бирү мөмкин булмаган очракта, почта элементсен кулланып, шул исәптән кәгазьдә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

4.21. Контроль чараны үткәргәндә мөжбүри таләпләрне бозулар ачыкланмаган очракта, бу хакта мәғлүмат контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертелә. Контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазифаи зат мөжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкдирмән бирергә, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) куркынычларын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар үткәргә хокуклы.

4.22. Контроль чарасын үткәргәндә контрольдә тотылган зат тарафыннан мөжбүри таләпләрне бозулар ачыкланган очракта, Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә хакимият (контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазифаи зат) :

1) контроль чара акты рәсмиләштерелгәннән соң контрольдә тотылган затка ачыкланган бозуларны бетерү турында һәм (яки) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне (зыян китерүне) булдырмау буенча чаралар үткөрү турында күрсәтмә бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне (зыян китерүне) булдырмау яисә аны китерүне туктату һәм гражданның, оешмаларга закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы (зыян китерү) булу-булмавы һәм аны булдырмау ысуллары турында мәғлүматны теләсә нинди ысул белән житкерү буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә контроль чарасында гражданның, контроль объектына ия булган һәм (яки) файдаланган оешмаларның эшчәнлегенә ачыкланды, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүнең (зыянның) турыдан-туры куркынычы яки мондый зыянның (зыянның) китерелүе;

3) контроль чара барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләре ачыкланганда тиешле мәғлүматны дәүләт органына үз компетенциясенә ярашлы рәвештә яки тиешле вәкаләтләре булганда гаепле

затларны закон белән билгеләнгән җаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә җибәрергә;

4) мәҗбүри таләпләрнең ачыкланган бозылуларын бетерүне контрольдә тоту, мәҗбүри таләпләрнең бозылуларын кисәтү, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү мөмкинлеген булдырмау буенча чаралар күрергә, күрсәтмә билгеләнгән срокларда үтәлмәсә, аны үтәүне тәэмин итү буенча чаралар күрергә, әгәр чара законнарда каралган;

5) мәҗбүри таләпләрне үтәү буенча киңәшләр бирү, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) куркынычларын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар үткөрү мәсьәләсен карау.

4.23. Төзекләндерү өлкәсендә контроль алып баручы вазыйфаи затлар билгеләнгән тәртиптә федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм граждандар белән хезмәттәшлек итә.

Контроль чара барышында төзекләндерү өлкәсендә контрольлек итү кысаларында Россия Федерациясе законнары белән административ һәм башка җаваплылык каралган закон таләпләрен бозу ачыкланган очракта, контроль чара актында ачыкланган бозу билгеләре булу турында мәғлүмат күрсәтелә. Контрольдә тотарга вәкаләтле вазифаи затлар әлеге актың күчәрмәсен тиешле җаваплылыкка тартуға вәкаләтле хакимият органына җибәрәләр.

5. Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затларның Администрация карарларына, гамәлләренә (гамәлсезлегенә) шикаять биру

5.1. Башкарма комитет карарлары, төзекләндерү өлкәсендә контроль алып барырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләре (гамәлсезлеге) "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 31.07.2020 № 248-ФЗ Федераль законның 9 бүлегә тарафыннан билгеләнгән тәртиптә шикаять ителергә мөмкин.

5.2. Аларның фикеренчә, төзекләндерү өлкәсендә контроль кысаларында хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре турыдан-туры бозылган контрольдә тотылган затлар судка кадәр шикаять итәргә хокуклы:

- 1) контроль чаралар үткөрү турында карарлар;
- 2) контроль чаралар актлары, ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр;
- 3) төзекләндерү өлкәсендә контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затларның контроль чаралары кысаларында гамәлләре (гамәлсезлекләре).

5.3. Шикаятьне контрольдә тотылган зат дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең төбәк порталын кулланып, шикаятьне карауга вәкаләтле органга электрон рәвештә бирә.

Дәүләт яки закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче мәғлүматлар һәм документлар булган шикаять дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең төбәк порталын кулланмыйча, Россия Федерациясенә дәүләт һәм закон белән саклана торган сер турындагы закон таләпләрен исәпкә алып бирелә. Тиешле шикаятьне Аксубай муниципаль районы Яңа Кирәмәт авыл җирлегенә башлыгының шәхси кабул итүендә контрольдә тотылган зат шикаятьтә (документларда) дәүләт яки закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче мәғлүматлар булу-булмавы турында алдан хәбәр итеп бирә.

5.4. Башкарма комитет карарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәлсезлегенә) шикаять Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлегә башлығы тарафыннан карала.

5.5. Башкарма комитет карарына, аның вазифаи затларының гамәлләренә (гамәлсезлегенә) шикаять контрольдә тотылган зат үз хокуклары бозылуы турында белгән яки белергә тиеш булган көннән алып 30 календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Башкарма комитет күрсәтмәсенә шикаять контрольдә тотылган кеше күрсәтмәне алганнан соң 10 эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

Шикаять бирү срогы җитди сәбәпләр аркасында узып киткән очракта, бу срокны шикаять бирүче кешенең үтенече буенча башкарма комитет (шикаятьне карауга вәкаләтле вазифаи зат) кире кайтарырга мөмкин.

Шикаять биргән кеше, шикаять буенча карар кабул ителгәнче, аны тулысынча яки өлешчә кире ала ала. Шул ук вакытта шикаятьне шул ук нигезләр буенча кабат җибәрү рөхсәт ителми.

5.6. Башкарма комитет карарына һәм аның вазифаи затларының гамәлләренә (гамәлсезлегенә) шикаять теркәлгәннән соң 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

Әгәр аны карау өчен башка органнар карамагында булган мәгълүматларны алу таләп ителсә, шикаятьне карау срогы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлегә башлығы тарафыннан 20 эш көненә кадәр озайтылырга мөмкин.

6. Төзекләндерү өлкәсендә төп контроль күрсәткечләре һәм аларның максатчан кыйммәтләре

6.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 31.07.2020 ел, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясы нигезендә башкарыла.

6.2 контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан кыйммәтләре, төзекләндерү өлкәсендә контроль өчен индикатив күрсәткечләр өлеге Нигезләмәгә N 3 кушымтасы белән билгеләнгән.

Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
Яңа Кармәт авыл җирлеге
территориясендә төзекләндерү
өлкәсендә муниципаль
контроль турында нигезләмәгә
1 нче кушымта

Төзекләндерү өлкәсендәге контроль объектларын Яңа Кармәт авыл җирлеге администрациясе (муниципаль берәмлек исеме) төзекләндерү өлкәсендәге контрольне гамәлгә ашырганда билгеле бер куркыныч категориясенә керту критерийлары

1. Югары куркыныч категориясенә янәшәдәге территорияләр керә.
2. Уртача куркыныч категориясенә элмә такталар, биналар, корылмалар, корылмалар фасадлары, кечкенә архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мөһлүмат цитлары, күрсәткечләр, саклагыч җайланмалар керә.
3. Төзекләндерү өлкәсендәге барлык башка контроль объектлары түбән куркыныч категориясенә керә.

Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
Яңа Кармәт авыл җирлегенә
территориясендә төзекләндерү
өлкәсендә муниципаль
контроль турында нигезләмәгә
2 нче кушымта

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлегенә башкарма комитеты төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәргәндә планнан тыш тикшерүләр үткәргү кирәклеген билгеләү өчен кулланыла торган мәҗбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары

1. Янәшәдәге территориядә яки гомуми файдаланудагы башка территорияләрдә чүп-чар һәм башка җитештерү һәм куллану калдыклары булу.
2. Янәшәдәге территориядә карантин, агулы һәм чүп үләннәре, агач һәм куакларның кисеп алынган калдыклары бар.
3. Торак булмаган биналар, корылмалар, корылмалар фасадларында, биналарның башка стеналарында, корылмаларда, корылмаларда, шулай ук төзекләндерүнең башка элементларында һәм жәмәгать урыннарында үз белдеге белән ясалган язулар яки рәсемнәр булуы.
4. Янәшәдәге территорияләрдә гражданның ирекле һәм куркынычсыз үтүенә комачаулаучы бозлавык булу.
5. Биналарның, корылмаларның түбәләрендә боз сәңгеләре булуы.
6. Халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәренә мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт, халыкка социаль хезмәт күрсәтү объектларына ирекле керүенә комачаулаучы коймалар булуы.
7. Инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәкле мәгълүматны үз эченә алган махсус билгеләрне, язуларны юк итү яки зарарлау.
8. Җир эшләрен рәхсәтсез яки мондый рәхсәтнең гамәлдә булу вакытыннан артып башкару.
9. Биналарга һәм аларга керү урыннарына ирекле керү өчен, шулай ук ишегалларына ирекле керү өчен, җәяүлеләр иминлеген һәм җәяүлеләр хәрәкәтенең куркынычсызлыгын тәмин итү өчен, шул исәптән инвалидлар һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен, җир эшләрен башкарганда киртәләр булдыру.
10. Транспорт чараларын газонга яки башка яшелләндерелгән яки рекреацион территориягә урнаштыру, анда транспорт чараларын урнаштыру төзекләндерү кагыйдәләре белән чикләнә.
11. Агачларны һәм куакларны кисеп алу билеты яки агачларны һәм куакларны күчәрәп утыртуга рәхсәтсез, бетерү (җимерү) яки күчәрәп утырту бары тик шундый документларга ярашлы рәвештә генә башкарылырга тиеш булган очракларда алып ташлау (җимерү), агачларны һәм куакларны күчәрәп утырту.
12. Гомуми файдаланудагы территорияләрдә авыл хужалыгы хайваннары һәм кошлары кәтүе.

Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
Яңа Кармәт авыл җирлеген
территориясендә төзекләндерү
өлкәсендә муниципаль
контроль турында нигезләмәгә
3 нче кушымта

1. Территорияне төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре

1 нче Таблица

Төп күрсәткечләр	Максатлы мәгънәләр
Территорияне төзекләндерү өлкәсендә ачыкланган закон бозулар арасынан бетерелгән бозулар проценты	70%
Чираттагы календарь елына планлы контроль чараларын үткөрү планын үтәү проценты	100%
Контроль чаралар үткәргәндә муниципаль контроль органы һәм (яки) аның вазифаи затының гамәлләренә (эшсезлегенә) нигезләнгән шикаятьләр проценты	0%
Контроль чараларның юкка чыгарылган нәтижеләре проценты	0%
Тиешле административ йогынты чаралары күрелмәгән нәтижелә контроль чараларның проценты	5%
Муниципаль контроль органы материаллары буенча административ жәза билгеләү турында кертелгән суд карарларының проценты	95%
Муниципаль контроль органы тарафыннан чыгарылган административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча суд тәртибендә гамәлдән чыгарылган карарларның гомуми санының проценты	0%

2. Чаралар үткөрү параметрларын характерлаучы индикатив күрсәткечләр

2.1. Территорияне төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль гамәлгә ашырганда түбәндәге индикатив күрсәткечләр билгеләнә;

- 1) хисап чорында үткәрелгән планнан тыш контроль чаралар саны;
- 2) контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килүен ачыклау яки контроль объектының хисап чорында мондый параметрлардан тайпылуын ачыклау нигезендә хисап өчен үткәрелгән планнан тыш контроль чаралары саны;

- 3) хисап чорында үткөрөлгөн контроль чараларның гомуми саны;
- 4) хисап чорында КНМНЫҢ һәр төре буенча үзара хезмәттәшлек белән үткөрөлгән контроль чаралар саны;
- 5) хисап чорында дистанцион хезмәттәшлек чараларын кулланып үткөрөлгән контроль чаралар саны;
- 6) хисап чорында үткөрөлгән мәжбүри профилактик визитлар саны;
- 7) хисап чорында игълан ителгән мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүләр саны;
- 8) хисап чорында мәжбүри таләпләрне бозуларны ачыклаган контроль чаралар саны;
- 9) хисап чорында административ хокук бозулар турында эшләр кузгатылган контроль чаралар саны;
- 10) хисап чорында контроль чаралар нәтижәләре буенча салынган административ штрафлар суммасы;
- 11) хисап чорында контроль чаралар үткөрүне килештерү турында прокуратура органнарына жиберелгән гаризалар саны;
- 12) прокуратура органнары тарафыннан килешүдән баш тартылган контроль чараларны үткөрүне килештерү турында прокуратура органнарына жиберелгән гаризалар саны хисап чорында;
- 13) хисап чоры ахырына исәпкә алынган контроль объектларының гомуми саны;
- 14) хисап чоры ахырына куркыныч категорияләренә һәрберсе буенча куркыныч категорияләренә кертелгән исәпкә алынган контроль объектлары саны;
- 15) хисап чоры ахырына исәпкә алынган контрольдә тотылган затлар саны;
- 16) хисап чорында контроль чаралар үткөрөлгән исәпкә алынган контрольдә тотылган затлар саны;
- 17) хисап чорында контроль орган тарафыннан карау вакыты бозылган шикаятьләр саны;
- 18) хисап чорында контрольдә тотылган затлар тарафыннан суд тәртибдә жиберелгән контроль органнары вазыйфай затларының карарларын, гамәлләрен (гамәлсезлекләрен) бәхәсләшү турында дөгъва белдерүләре саны;
- 19) хисап чорында контрольдә тотылган затлар тарафыннан суд тәртибдә жиберелгән контроль органнары вазыйфай затларының карарларына, гамәлләренә (гамәлләренә) каршы дөгъва белдерүләре саны;
- 20) муниципаль контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру таләпләрен тупас бозып үткөрөлгән һәм нәтижәләре гамәлдә түгел дип танылган һәм (яки) хисап чорында гамәлдән чыгарылган контроль чаралар саны.